

ปัญหาเจ้าหนี้ยื่นขอบังคับคดีต่อในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี¹

สุรเกียรติ์ ชนวัฒน์เดชโชติ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเจ้าหนี้ยื่นขอบังคับคดีต่อในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี เนื่องจากไปจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้อื่นทำให้ไม่สามารถดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้ทันที กล่าวคือ เมื่อมีหนี้เกิดขึ้นแล้วลูกหนี้ย่อมมีหนี้ที่ต้องชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ แต่หากลูกหนี้ไม่สมัครใจชำระหนี้ตามหน้าที่ของตน กฎหมายบัญญัติให้เจ้าหนี้มีสิทธิบังคับให้ชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิง รวมทั้งเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย โดยจะต้องกระทำการผ่านกระบวนการทางศาลและการบังคับคดี หากต่อมาได้มีการบังคับคดีเจ้าหนี้และลูกหนี้สามารถเจรจาตกลงชำระหนี้กันได้ก็อาจจะมีการถอนการบังคับคดีตามมา ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สอบถามเจ้าหนี้บางรายว่าประสงค์ที่จะบังคับคดีต่อจากตัวเจ้าหนี้สามัญหรือไม่ แต่ไปจำกัดสิทธิเจ้าหนี้อื่นที่มีสิทธิเท่ากันทำให้ไม่สามารถดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้ทันที

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ทำการศึกษาปัญหาเจ้าหนี้ยื่นขอบังคับคดีต่อในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พบว่ายังมีปัญหาอยู่หลายประการ สามารถสรุปได้ ดังนี้

ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของผู้ร้องขอถอนส่วนเงินในกรณีที่เจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 กล่าวคือ ผู้ร้องขอถอนส่วนเงินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 322 คือบุคคลเดียวกันกับบุคคลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 324 (1)(ข) มีสิทธิขอรับชำระหนี้จำนวนหรือหนี้บุริมสิทธิจำนวนหรือหนี้บุริมสิทธิก่อนเจ้าหนี้รายอื่น แต่ไม่ได้ใช้สิทธิตามเวลาอันสมควรในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 324 จึงได้บัญญัติให้รับรองสิทธิของบุคคลเหล่านั้นไว้ให้มีสิทธิเรียกร้องถอนส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 322 ได้อีกชั้นหนึ่ง ฉะนั้น เจ้าหนี้บุริมสิทธิ ตามมาตรา 324 และผู้ร้องขอถอนส่วนเงินมาตรา 322 มีสิทธิเท่ากัน คือมีสิทธิขอรับชำระหนี้จำนวนหรือหนี้บุริมสิทธิจำนวนหรือหนี้บุริมสิทธิก่อนเจ้าหนี้รายอื่นเหมือนกัน หากมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินได้แล้ว ไม่ว่าผู้รับจำนวนจะยื่นคำขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ ตามมาตรา 324 หรือยื่นคำร้องขอถอนส่วนเงินตามมาตรา 322 เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดก็ต้องจ่ายให้แก่

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาเจ้าหนี้ยื่นขอบังคับคดีต่อในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ เรืองยศ แสนภักดี และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เจ้าหนี้บริมสิทธิที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บริมสิทธิตามมาตรา 324 หรือผู้ร้องขอกันส่วนเงินที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาตรา 322 ก่อนเจ้าหนี้รายอื่นเหมือนกัน

ตามปัญหาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 327 กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดี สอบถามความประสงค์ผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 (คำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บริมสิทธิ) หรือเจ้าหนี้ผู้ร้องขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 (คำสั่งศาลอนุญาตให้เฉลี่ยทรัพย์) ว่าประสงค์จะสวมสิทธิบังคับคดีแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้เป็นโจทก์ที่น่ายึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องหรือไม่ โดยให้ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น หากบุคคลดังกล่าวไม่ยื่นภายในเวลาที่กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้นได้เลย กล่าวคือ มาตรา 327 ไม่ได้ให้สิทธิแก่ผู้ยื่นคำร้องขอกันส่วนเงินซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 322 แต่อย่างใด ทั้งที่มีสิทธิเท่ากันกับมาตรา 324 ซึ่งผู้ร้องขอกันส่วนเงินตามมาตรา 322 ก็อยู่ในฐานะของการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีเช่นกัน หากนำไปเปรียบเทียบกับกรณีการของดบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 289 ซึ่งการที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้เป็นโจทก์ในคดีจะขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีได้ ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 289 (3) กล่าวคือ “ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีในกรณีดังต่อไปนี้ เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนตกลงงดการบังคับคดีไว้ชั่วระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี” จะเห็นได้ว่าเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาสามารถเจรจาดกลงในเรื่องของการผ่อนชำระหนี้กันได้ หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์ที่จะของการบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็ต้องมาแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนตกลงงดการบังคับคดีไว้ชั่วระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยจะต้องได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีด้วย โดยทำเป็นหนังสือให้ความยินยอมในการงดการบังคับคดีแนบมาพร้อมคำแถลงของการบังคับคดีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

หากนำเรื่องการของการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 289 (3) มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรณีเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดีและการขอให้บังคับคดีต่อตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 327 แล้วนั้น การของการบังคับคดีตามมาตรา 289 (3) จะให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีเป็นสำคัญ ในกรณีที่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทุกฝ่ายจึงจะงดการบังคับคดีได้ แต่กรณีเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดีตามมาตรา 327 ไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีเหมือนกับกรณีการของการบังคับคดีแต่อย่างใด หากกรณีเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดีตามมาตรา 327 ให้ความสำคัญในเรื่องของผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผู้ร้องขอกันส่วนเงินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 322 ได้รับความคุ้มครองในสิทธิของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสอดคล้อง

กับทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่จะต้องดำเนินการให้เกิดความสมดุล ระหว่างการบังคับคดีโดยการจำกัดสิทธิหรือไม่จำกัดสิทธิบางอย่างในทรัพย์สินของบุคคลเพื่อบังคับให้มีการชำระหนี้ให้เป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษามาตรฐานหลักทฤษฎีเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์แห่งคำพิพากษาของศาล และการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล มิให้ถูกล่วงละเมิดได้ประกอบกัน ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาเรื่องการที่ผู้ร้องขอเงินต้องไปขอศาลออกหมายบังคับคดีใหม่และมาตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่ กล่าวคือ ขั้นตอนการขอศาลออกหมายบังคับคดีไม่ใช่ว่าจะบังคับคดีได้ทันที เนื่องจากก่อนที่จะมีหมายบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องไปขอศาลออกคำบังคับเสียก่อน หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำบังคับภายในระยะเวลาที่กำหนดเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องร้องขอต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดี เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีมาแล้วเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจึงจะไปตั้งเรื่องบังคับคดี ณ กรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดี จะเห็นได้ว่า การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 ไม่ได้ให้สิทธิแก่ผู้ยื่นคำร้องขอเงินซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 322 แต่อย่างใด เป็นเหตุให้ผู้ร้องขอเงินส่วนตามมาตรา 322 ต้องไปขอศาลออกหมายบังคับคดีใหม่และมาตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่ซึ่งจะใช้เวลานานพอสมควร ทำให้ผู้ร้องขอเงินส่วนเสียเวลาในการบังคับคดีเพิ่มมากยิ่งขึ้น

การบังคับคดีนั้นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องบังคับคดีต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาภายในระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นที่สุด หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่บังคับคดีภายในระยะเวลา 10 ปีแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะไม่สามารถบังคับคดีได้อีกต่อไป กล่าวคือ ในกรณีที่เจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 หากเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่สอบถามผู้ร้องขอเงินส่วนเงินตามมาตรา 322 ว่าประสงค์จะสวมสิทธิบังคับคดีแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้เป็นโจทก์ที่นำยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องหรือไม่จนเป็นเหตุให้มีการถอนการบังคับคดี เมื่อมีการถอนการบังคับคดีแล้ว ต่อมาผู้ร้องขอเงินส่วนตามมาตรา 322 ไปขอศาลออกหมายบังคับคดีใหม่และมาตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่ ซึ่งระยะเวลาที่ถอนการบังคับคดีในคดีเดิมและระยะเวลาในการตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่เป็นระยะเวลาที่คาบเกี่ยวกันกับเรื่องระยะเวลาในการบังคับคดี กล่าวคือ ณ วันที่มาตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่พ้นระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นที่สุด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะไม่สามารถบังคับคดีได้อีกต่อไป จะเห็นได้ว่าทำให้ผู้ร้องขอเงินส่วนเงินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 322 ในคดีเดิมเสียสิทธิในการตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่ไปเลย เนื่องจากคดีใหม่พ้นระยะเวลาในการบังคับคดี

ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาเรื่องการวางค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 กล่าวคือ มาตรา 327 กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสอบถามความประสงค์ผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 (คำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บุริมสิทธิ) หรือเจ้าหนี้ผู้ร้องขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 (คำสั่งศาลอนุญาตให้เฉลี่ยทรัพย์) ว่าประสงค์จะสวมสิทธิบังคับคดีแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้เป็นโจทก์ที่นำยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องหรือไม่ โดย

ให้ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อไปเพียงเท่านั้น โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 มิได้กำหนดเรื่องการวางค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีเข้ามาด้วย ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ออกหมายแจ้งให้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อวางค่าใช้จ่ายในคดีแล้วแต่ก็ไม่ยอมวางเงินแต่อย่างใด การบังคับคดีก็ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ ซึ่งเป็นการชักช้า เสียเวลา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะรายงานศาลขอให้ศาลสั่งถอนการบังคับคดีนั้นเสีย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 293 หรือไม่ จึงเป็นปัญหาอย่างยิ่งในทางปฏิบัติ และเป็นปัญหาที่ทำให้สำนวนค้างเป็นจำนวนมากอยู่ ณ กรมบังคับคดีซึ่งยังไม่สามารถที่จะดำเนินการต่อไปได้

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผ่านกระบวนการของการตั้งเรื่องบังคับคดีมาแล้วที่จะมีสภาพบังคับให้ผู้ที่ตั้งเรื่องต้องวางค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีก่อน แต่ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่มีผู้ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิบังคับคดีเข้ามาภายในเวลาที่กำหนด จึงอนุญาตให้ผู้นั้นเป็นผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปเพียงเท่านั้น จะให้นำคำสั่งกรมบังคับคดีที่ 501/2560 มาใช้บังคับที่จะต้องให้ผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อ ต้องวางค่าใช้จ่ายก่อนจึงจะสามารถอนุญาตให้ผู้นั้นบังคับคดีต่อได้ หากไม่วางก็จะไม่อนุญาตให้ผู้นั้นเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อจากเจ้าหน้าที่ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องก็จะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 ที่กำหนดให้ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องเข้ามาภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้นั้นเป็นผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปเพียงเท่านั้น หากมาตรา 327 ให้ความสำคัญในเรื่องการวางค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีเพื่อที่จะให้การบังคับคดีดำเนินต่อไปได้ จะทำให้การบังคับคดีไม่เป็นการชักช้า เสียเวลา และจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะเป็นผลดีต่อการบังคับคดีทำให้สามารถบังคับคดีได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาถึงปัญหาและข้อขัดข้องของเจ้าหน้าที่อื่นขอบังคับคดีต่อในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีนั้น ผู้ศึกษาพบว่าปัญหาทางกฎหมายที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งควรมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม เนื่องจากการบังคับใช้ยังขาดความชัดเจน และไม่ครอบคลุม ทำให้ยังคงมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของผู้ร้องขอถอนส่วนเงินในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327

ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 วรรคแรก จากเดิมที่กำหนดว่า “ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวถอนการบังคับคดีให้ผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 หรือเจ้าหน้าที่ผู้ขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 ทราบโดยไม่ชักช้า โดยบุคคลดังกล่าวอาจขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหน้าที่ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง โดยยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอ

ดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น” โดยให้แก้ไขข้อความเป็นดังต่อไปนี้

มาตรา 327 “ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวถอนการบังคับคดีให้ผู้ยื่นคำร้องขอถอนส่วนเงินซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 322 หรือผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 หรือเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 ทราบโดยไม่ชักช้า โดยบุคคลดังกล่าวอาจขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง โดยยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น”

ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 327 ดังกล่าวข้างต้นแล้วไซ้ เจ้าพนักงานบังคับคดีสอบถามผู้ร้องขอถอนส่วนเงินตามมาตรา 322 ว่าประสงค์จะสวมสิทธิบังคับคดีแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้เป็นโจทก์ที่นำยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง จะเป็นผลดีต่อผู้ร้องขอถอนส่วนเงินตามมาตรา 322 มากยิ่งขึ้นและทำให้ผู้ร้องขอถอนส่วนเงินไม่ถูกจำกัดสิทธิ การบังคับคดีจะได้ดำเนินการต่อไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2. ปัญหาเรื่องการที่ผู้ร้องขอถอนส่วนเงินต้องไปขอศาลออกหมายบังคับคดีใหม่และมาตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่

ผู้ศึกษาเห็นว่า จากข้อเสนอแนะที่ 1. ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของผู้ร้องขอถอนส่วนเงินในกรณีที่เจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 327 ที่ให้แก้ไขในส่วนของผู้ยื่นคำร้องขอถอนส่วนเงินซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 322 ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากปัญหาประการแรก ควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 327 บรรทัดแรก จากเดิมที่กำหนดว่า “ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวถอนการบังคับคดีให้ผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 หรือเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 ทราบโดยไม่ชักช้า โดยบุคคลดังกล่าวอาจขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง โดยยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น” โดยให้แก้ไขข้อความเป็นดังต่อไปนี้

มาตรา 327 “ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวถอนการบังคับคดีให้ผู้ยื่นคำร้องขอถอนส่วนเงินซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 322 หรือผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 หรือเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 ทราบโดยไม่ชักช้า โดยบุคคลดังกล่าวอาจขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง โดยยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น ถ้ามีผู้

ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น”

ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 ดังกล่าวข้างต้นแล้วไซ้ เจ้าพนักงานบังคับคดีสอบถามผู้ร้องขอกันส่วนเงินตามมาตรา 322 ว่าประสงค์จะสวมสิทธิบังคับคดีแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้เป็นโจทก์ที่นำยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง จะเป็นผลดีต่อผู้ร้องขอกันส่วนเงินตามมาตรา 322 ที่จะไม่ต้องไปขอศาลออกหมายบังคับคดีใหม่และมาตั้งเรื่องบังคับคดีเป็นคดีใหม่ ซึ่งจะลดปัญหาของการตั้งเรื่องบังคับคดีเกิน 10 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นที่สุดจนเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถบังคับคดีได้อีกต่อไป ทำให้การบังคับคดีนั้นรวดเร็วและการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ปัญหาเรื่องการวางค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 จากข้อเสนอแนะที่ 1. และ 2. ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของผู้ร้องขอกันส่วนเงินในกรณีที่เจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องถอนการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 ที่ให้แก้ไขในส่วนของผู้ยื่นคำร้องขอกันส่วนเงินซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 322 เพิ่มเติมเข้ามานั้น ผู้ศึกษาเห็นว่ายังคงไม่เพียงพอ ควรเพิ่มเติมในเรื่องของค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีเข้ามาด้วย ควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 วรรคแรก จากเดิมที่กำหนดว่า “ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวถอนการบังคับคดีให้ผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 หรือเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 ทราบโดยไม่ชักช้า โดยบุคคลดังกล่าวอาจขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง โดยยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น” โดยให้แก้ไขข้อความเป็นดังต่อไปนี้

มาตรา 327 “ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวถอนการบังคับคดีให้ผู้ยื่นคำร้องขอกันส่วนเงินซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 322 หรือผู้ยื่นคำร้องขอซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 324 หรือเจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 326 ทราบโดยไม่ชักช้า โดยบุคคลดังกล่าวอาจขอเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปจากเจ้าหนี้ผู้ขอยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง โดยยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งคำบอกกล่าวถึงบุคคลเช่นนั้น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าวและวางค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดี ให้ผู้นั้นเป็นผู้ขอดำเนินการบังคับคดีต่อไป ถ้าไม่มีผู้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น”

ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 327 ดังกล่าวข้างต้นในเรื่องการวางค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีแล้วไซ้ จะทำให้การบังคับคดีดำเนินการต่อไปได้ ทำให้การบังคับคดี

ไม่เป็นการชักช้า เสียเวลา และจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะเป็นผลดีต่อการบังคับคดีทำให้สามารถบังคับคดีได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ประพนธ์ ศาตะมาน. “คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา และการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง.”, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด, 2527).

ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์. “กฎหมายประกันด้วยบุคคลและทรัพย์ คำประกันจำนองจำนำ.”, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2545).

พระนิติการณ์ประสม. “คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.” , พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: แสงทองการพิมพ์ , 2515).

พิชัย นิลทองคำ และภาสกร ญาณสุธี. “การร้องขอทรัพย์และขอคืนส่วน.” , (กรุงเทพมหานคร , 2547).

พิพัฒน์ จักรางกูร. “คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง.”, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2546).

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม. “คู่มือติดต่อบริการ กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม.”, กรุงเทพมหานคร, 2558.